

Trag Biljke NEDELJNIK #042 - Fatalne greške u bašti

Datum: 4. Avgust

NAPOMENA pre čitanja:

Pošto je Nedeljnik dugačak, da biste videli celi tekst kliknite na opciju "**Prikaži celi Nedeljnik**" koja se nalazi iznad ovog naslova i otvoriće vam celi Nedeljnik. Istu opciju imate i na kraju teksta.

Jedan dobar komad svog vremena posvećujem spašavanju insekata od ljudi. Zbog strahova vazda bi nešto istrebljavali. Zato na konstataciju da mi je neka gusenica na ramenu uvek odgovaram sa „misliš leptir? Sve je u percepciji. **Kada bismo istrebili sve gusenice naša deca ne bi znala da nacrtaju leptira.**

Kratak sadržaj:

Fatalne greške u bašti

Nadin kutak

Iz dnevnika

Hibrid koji me je oduševi

Kako da izdvojiš seme tikvenjača

Kako da izdvojiš seme omiljene sorte paradajza

Uzgoj kukuruza na travnjaku

Podsetnici na rokove

Obaveštenje o novim ponudama

Prag, 04.08.2025.

Dragi moji, pišem vam pismo iz Praga. U trenutku kada je ovaj Nedeljnik došao na vašu adresu ja sam na Kafkinom grobu. Često dobijam vaša pisma i slike sa različitih putovanja i red je da ja napišem jedno vama. Konačno smo se sreli. Kafka i ja.

Moj život je kanalisala velika grupa mrtvih pesnika i pisaca i po neki živi. Bilo bi mi lakše u životu, sigurna sam, da oni u moj krvotok nisu ubacili seme pesništva, potragu za Gralom, merenje vremena na plus i minus beskonačno od čoveka...

Sećam se da sam nekada sa radošću posmatrala slike nekih normalnih života kao kada gledam neku lepu sliku ili film ali sam uvek bila svesna da takav život neće sadržati mene. Bilo bi lepo i meni mnogo lakše da sam osoba sa kojom se može birati nameštaj, destinacije za neka porodična zimovanja i letovanja, da umem da vodim socijalni život izvan poljoprivrede, izvan voćnjaka i bašte, ali pred vama je osoba koja

je bila u stanju da godinu dana kartonsku kutiju koristi kao kuhinjski sto jer mi je potraga za nameštajem uvek oduzimala besmisleno meni jako dragoceno vreme. Nikada ne idem na klasična letovanja i zimovanja i mene još niko nije video kako se sunčam na nekoj plaži ili kupam u nekom moru. Imam 52 godine uskoro i odgovorno tvrdim da se to i neće desiti do kraja mog života. Ako putujem onda su moja putovanja uvek iz nekog drugačijeg razloga.

U svom selu stigla sam do kraja puta, do kraja svog globusa. Vasceli svet je ovde za mene sakupljen u kilometar prečnika. Verovatno ljudi putuju na odmore da bi se odmorili od nekog svog ustaljenog života i da bi uradili neku promenu, **samo što je moj život na selu za mene odmor i nemam nikakvu potrebu da menjam svoj horizont.** Mnogo je lepo kada se napravi jedan takav izbor u životu. Mislim da ne postoji osoba u selu koja više radi od mene, a tu rečenicu sam čula od poznatog seoskog radoholičara. Kaže mi da sam i njega prestigla. Ovo pišem da niko ne bi pomislio da je moj život na selu odmor i leškarenje na suncu. Čak sam više puta kačila na nosače ležaljke i ljuljaške ali na njih nikada ne bih legla i eto ih sada stoje neraspakovane kao potencijalna donacija nekom ko bi na njima ležao smisleno. Radim po celi dan toliko da ujutro ustajem kao transformers. I to zarđali i bez mašinskog ulja. Često i pretim svom telu da ne sme da posustaje jer ću ga zameniti, enegrija mog uma i tela su povremeno u svađi ali se nikada neće posvađati trajno. Dok je ovih ruku i ovih nogu stvaraće se. Postigli smo dogovor.

Na ljudske duše s kojima puno radim gledam kao na karike u lancu. Zapravo tako sam razumela sebe i to mi je pomoglo da razumem ljude. Da bih s njima radila morala sam da naučim kako da im pomognem, s koje strane da im pridem pa umesto da pričam uopšteno i o vama (što me stavlja na pijedestal kritičara, a to nije namera) pisaću o sebi.

Da li ste ikada razmišljali duboko o svom životu kao o lancu sa karikama? Ali ovde je svaka karika neki deo vas. Kada sam pokušavala da rešim neke konflikte u sebi te karike su mi bile apstraktne dok nisam shvatila da se svaka osoba, ili u ovoj priči ja, sastojim iz mnogo likova i da svaki taj lik ima svoj udeo u mom životu.

Svaki život je jedinstvena pojava ili tačka u kojoj se zvezde, Božja promisao, energija vaseljene spajaju na taj način samo jednom. Zato je svako od nas unikat jednog sazvežđa. Zato je u svakom od nas jedna životna misija koja se probudi ili ne. Tačnije, živi u jednoj čauri koju je potrebno razbiti.

Radeći s ljudima razumela sam i likove u mojim karikama. Ljudi mi puno pomažu da razumem sebe, da istražim svaki deo svoga bića. To je važno jer pred ljude braneći prirodu morate stajati samo razumom. Ogoljeni potpuno i očišćeni od viškova.

U svom lancu prepoznala sam 7 ličnosti različite dobi. Često sam na svoj život gledala kao na 4 potpuno različita života dok te ličnosti nisam spojila. Jer svaki lik me je doveo do cilja. I sada je ova rečenica ključna – da bi moja misija zaživela jedan od tih likova je morao da doživi ozbiljan slom. Taj lik je morao da prođe kroz veliku patnju. Jer taj lik je ključan za razbijanje čaure.

Sada znam da je u trenutku kada me je najviše bolelo kapsula počela da puca. Sada znam jer vidim putanju. Spojila sam liniju života na svom dlanu. Koliko je samo bio važan taj čin u kome sam osetila duboku tugu i vasseljensku samoću. I sada znam

tačno mesto gde sam stajala i šta sam u tom trenutku videla kroz prozor. Ovo vam pišem kako bih vas naučila da posmatrate težine na drugačiji način.

Okupana mrtvim i ponekim živim pesništvom nisam baš bila prilagođena nekom "normalnom" životu. Zapravo i realno bila sam ranjiva. Dok su u školi ispod klupa ostali krili časopise, ja sam krila Kafku. Nosila sam svaki dan u školu ogromnu debelu knjigu kako bih mogla da podnesem ostatak trivijalnog dana. On mi je davao snagu. I upravo tu dolazimo do Kafkinog groba.

Iako većini mrak On meni je bio svetlost. Buktinja. Dugo sam analizirala njegove dnevnik i počela svet da tumačim iz njegove perspektive i još tada, u školskoj klupi, rekla sam mu da ću jednoga dana doći na njegov grob kako bismo porazgovarali ozbiljno o kafkaesksnosti koja kod većine budi strah, teskobu i bespomoćnost, a kod mene je budila suprotno. Razumela sam u pozadini tek kada sam sve njegove dnevnik pročitala da on ustvari daje nadu svakom onom liku u nama koji će jednog dana poludeti kako bi razbio u komade čauru svog cilja.

Sad zamislite mene kao dete od 16 godina koja noseći stari majčin kaput pokušava da pronađe mesto gde će najlakše komunicirati sa Kafkinom energijom i tada sam počela da ga tražim na grobljima. Sela bih tako na klupu pored nečijeg spomenika i čitala njegove dnevnik. Koliko samo divne tišine ima na grobljima!

Jako bih volela da razumete ovo kao perspektivu ljubavi jer ja ne tumačim smrt kao kraj. Rano sam ostala bez roditelja pa i danas odem na neko tuđe groblje, sednem na neku klupu pored prvog spomenika i posvetim tišinu mojim roditeljima. Znam da samo mesto nije bitno jer smo svi i dalje spojeni nebom ali mi je ta tišina globalja važna. Tako sam pored bilo kog spomenika razgovarala sa Kafkom.

Na Kafkin grob sam htela da odem prošle godine ali završila sam u jednom drugom gradu. Moja putovanja su uvek vezana za neka istraživanja ili drugog ili sebe. **Nikada ne putujem tamo gde neću upoznati neku novu biljku ili jedan deo sebe.** Onaj deo iz karike. Biljke su počele da putuju ka meni pa je tako moje putovanje uvek iz lične potrebe da zagrlim onaj lik u mom lancu koji tada, dok je rastao, nije dobio zagrljaj. Ja sa 16 godina i ja sa uskoro 52 stojimo zajedno pred njegovim grobom da mu zahvalimo jer nas je doveo do vas.

Dragi moji čitaoci Nedeljnika, iako sam na putu pvela sam i vas sa mnom. Svojim sam izborom pred vama i zato nemam potrebu da se odmaram od vas.

Draga moja Zajednico, Učionice će i dalje raditi ali drugačijim tempom, na sva pitanja ću odgovarati noću. Svako jutro ću da vas budim izveštajem o Kafkinim stazama. Zajedno ćemo da obilazimo Kafkinu kuću, muzej, naselje u kome je živeo. Prag sam podelila na strane sveta i na mapi obeležila svaku tačku na strani sveta koja je vezana za Kafku. Dok ovo čitate platforma je zatvorena ali već sutra ću je otvoriti sa prizorima koje sam videla.

Nisam otputovala sama, pvela sam sve vas sa sobom.

Koordinator: Goran Pivašević

Direktor: Jovan Banović

Jutjub kanal: Jovan Banović, Jan I Sanja Rakić, Goran Pivašević

Instagram: Katarina Kremenović

Tik Tok: Jovan Banović

FB stranica: Goran Pivašević

Administrator platforme: Nada Radinić

Autor tekstova, edukativnog programa i video materijala sam ja, Biljka.

Trag Biljke je jedna od retkih samoodrživih platformi koja okuplja 30 zemalja, 3 kontinenta, 694 gradova.

Trag Biljke pokrenula sam ja, Biljka, pre 10 godina. Često se ime piše pogrešno sa malim b, a zapravo u nazivu je moje ime. Tako nas na engleskom prevode kao Trace of plants ali bi trebalo Trace of Biljka.

Esej o intelektualnom ponašanju

(podnaslov - Analiza jedne neminovne tragedije)

1. Ljudi imaju ideje
2. Ljudi izražavaju ideje
3. Ljudi izražavaju ideje koje nisu njihove
4. Intelektualno ponašanje je oksimoron (jedan krajnje obeshrabrujući i nečovečan zahtev tako da niko praktično ni ne pomišlja da ga ispuni, zadovoljavajući se u onim najuzvišenijim slučajevima, da dela sa stilom, s izvesnim dostojanstvom, dobrim ukusom i na kraju ti dođe da spasavaš sve one koji uspevaju barem da delaju s dobrim ukusom).

Stare sorte će spasiti planetu. Stare sorte nestaju pred našim očima svakog dana. One vam daju nezavisnost (koju tako lako odbacujemo), daju vam višedecenijsko pamćenje i nasleđe.

Zakon ih ne prepoznaje, mi ih ne prepoznavamo, a Čuvari se nekada umaraju objašnjavajući suštinu: ne, obojene sorte nisu GMO. GMO tehnologija je skupa i nikada se ne primenjuje na onom što tržište ne prepoznaje.

Spasite planetu zemlju od lakovanih noktiju na nogama! U drugom nekom životu bićemo poštteni, umećemo da ćutimo.

Stalno sam apelovala na ljude da urade neku fizičku promenu, da se odsele na dedovinu ili kupe zemlju pa postanu „sam svoj gazda“, da sačuvaju svoja semena koja će ih učiniti nezavisnim na tom prostoru za ličnu slobodu, da uče veštine kako bi znali i bez interneta kako da poseju, ukaleme, sačuvaju, prepoznaju u prirodi hranu, lek ali i opasnost. I ljudi jesu spremni to da urade.

Ali te fizičke promene ih ne dovode do cilja. Do cilja će ih dovesti samo duševna promena i apstrahovanje vlastitih potreba. I od svog povratka na selo ljudi prave „biznis plan“ pa je to u svim medijima zastupljeno. Neka, valja to ako ste srećni ali na

taj način grad nije izašao iz vašeg života, ostao je tu kao i vaše duševne potrebe. Ja ovde pišem o konkretnoj promeni. Ja - sa prirodom licem u lice, ja - sa Bogom licem u lice, ja - ponozna pred svetom i svima, ponizna od blagodeti mira i spoznaje radosti apstrahovanih potreba.

Ja živim vrlo jednostavno, prilično izolovano od svega što se dešava na društvenim mrežama. Uvek me iznenadi to što ljudi znaju moje ime iako to nikada nisam tražila. Kada sam počinjala da učim ljude to sam radila pod pseudonimom kako ne bi moje ime izdominiralo i postalo slavno, slavnije od same prirode. Ali shvatila sam da s ljudima ne smeš pod pseudonimom o prirodi da progovaraš jer ti onda ne veruju.

Ljudi su vam kao srne plašljivi, tuče ih ko stigne, sistem i sistemom ucenjeni ljudi. Pred njima sam morala celom sobom i celim sopstvom kako bi tako ogoljena doprla istinom do njih.

Postoje granice preko kojih ne prelazim, a to je mir u mom životu. Imanje je potpuno zatvoreno za posete, ja ne gostujem po televizijama, na nekim projektima i u medijima ne promovišem ideje koje zastupam, dovoljno je to što postoji naš kanal, stranice i ostale socijalne mreže gde sam dostupna u dovoljnoj meri. Jer, nisam izašla pred vas da bi moj život postao ringišpil. Živim vrlo skromno i želim da to tako i ostane.

Vidite, ja sam uradila ključnu promenu, apstrahovala sam svoje potrebe i naučila da okrećem ljude tražeći im vrlinu. Na ovom putu me od povređivanja spasila moja potreba da učim o svemu pa i o ljudskom ponašanju kako bi mi i loše postupanje prema meni pomoglo da savladam prepreke kasnije i lakše progovaram o prirodi.

Kada se probudim, izađem na trem, pogledam onu bučnu tišinu oko sebe shvatam da se vreme zaustavilo i da mi u životu treba samo još udobna stolica na ljućanje u kojoj ću dočekati punu starost.

FATALNE GREŠKE U BAŠTI

Iako vam stalno govorim da ne možete da napravite neke velike greške u bašti kada napišem ovakav naslov svi ste zapitani nad mojim rečima.

Ali istina je, tehnički vi ne možete da napravite neku grešku kod postavke PMova koja nije rešiva. Ovde se greške koje ću navesti više odnose na izbor sorti i tehnike održavanja biljaka koje niste adekvatno odradili. **Kada napišem „fatalna greška“ mislim da pogrešnim izborima u sezoni možete da ostanete bez uroda. Zato i jeste fatalno.**

S obzirom da radim sa velikim brojem ljudi i radim preko 4000 konsultacija godišnje na tim konsultacijama i sama puno učim. Baštovani mi prenoste svoje iskustvo pa je moja uloga da ga prenesem vama. I ovo su bile fatalne greške koje ne bi trebalo da ponavljate u narednoj sezoni.

1. Izbor belog luka za sadnju vas često košta i godišnjeg prinosa. Zato je važno da izaberete prolećni luk za prolećnu sadnju i obrnuto. Ukoliko napravite ovu grešku može vas iznenaditi da luk ne nikne, pa i ako nikne prinosi su jako loši.
2. Isti je slučaj sa crnim lukom. Iako vam u apoteci kažu da to nema veze i da možete bilo koju sortu da sadite - praksa je pokazala da to nije tačno. Posebno je važno da se izbegava rana kupovina ljubičastih lučica za sadnju u proleće jer se najveći zastoj u rastu upravo vidi na njima.
3. Isti je slučaj i sa prazilukom. Zimske sorte pokazuju veliki zastoj preko leta pa nemojte da vas čudi veliki zastoj u rastu i loši prinosi ukoliko ste promašili preporučene sorte.
4. Ako ne orezujete visoke sorte paradajza i one se pretvore u grmove, a dođe do pada temperature, kao što imamo sada u regionu, u velikom ste riziku da i pored plodova ostanete bez zrelih plodova u toj sezoni jer biljke u grmovima kao i biljke čiju prirodu i potrebe ne ispoštujemo kasne sa plodonošenjem.
5. Ako posejete seme neke paprike koju ste kupili u marketu i seme sačuvali, često su to hibridi koji vam u F2 generaciji ne daju isti plod ali pre svega ne daju isto plodonošenje. Urod je jako mali i gubite prinose za tu sezonu.
6. Ako posejete šećerac kao nosač visoke boranije koji je prilično slab pa se desi u jednom trenutku da se pod težinom visokih pasulja konstrukcija sruši.
7. A jednako se odnosi na visoke boranije koje ste podigli na trulim ili starim nosačima koje će onda kada je na njima najviše plodova vetar da obori.
8. Ako ostavite materinski plod tikvice ili krastavca prerano ostaćete bez roda jer čitava biljka ide u materinskom pravcu.

Ovu temu smo obradili u novoj epizodi koja izlazi sutra na Jutjub kanalu.

NADIN KUTAK

Piše: Nada Radinić

Još je jedan mjesec neizvjesnosti pred nama koji bismo, htjeli biti i na moru i na vrtu istovremeno. Ali, na žalost, to je nemoguće. Gubici su neminovni i na to se treba unaprijed pripremiti i sa time pomiriti. Svako izbjivanje dulje od tjedan dana, povlači za sobom veliki rizik da će se u vrtu događati situacije koje bez našeg nadzora i intervencije neće imati najbolji ishod. A mi smo u stanju smisliti najrazličitije načine i strategije da bismo taj rizik sveli na minimum. Omatamo plodove raznim mrežicama, prihranjujemo, tretiramo zaštitnim biljnim pripravcima, pojačano pregledavamo svaku biljku nebi li na vrijeme preduhitрили neku nevolju i sve tako redom.

U mom vrtu nakon tjedan dana mog izbjivanja, nije se dogodilo ništa loše, dapače, prizor na povratku me razveselio. Kiša je pala baš kada je trebalo i biljke su bile dobro

zbrinite. Slijedi nam još jedan test, ovaj puta na malo duže vrijeme, pa ćemo vidjeti hoće li biti i tada sreća na našoj strani.

Svima koji ste u ovoj situaciji želim da uspijete učiniti u svom vrtu sve što ste planirali prije puta i da spokojno provedete vrijeme na odmoru, podsjećajući se da naše biljke itekako dobro znaju brinuti o sebi i ukoliko se dogode gubici, oni se na kraju uvijek pretvore u višestruke dobitke jer iz njih jako puno toga naučimo o biljkama, o svom vrtu kao cjelini i o svojim sposobnostima. Već sljedeće sezone imamo priliku primijeniti sve naučeno.

Srećom, na YouTube kanalu Trag Biljke imamo obilje informacija kako se brinuti o vrtu prije, za vrijeme i nakon dužeg izbjivanja, pa smo s te strane osigurani. Sretno nam svima!

Ako se želite još malo virtualno družiti sa mnom, skoknite na ovaj link i vidimo se na mom blogu:

[nadin-kutak-42.](#)

Puno pozdrava do sljedećeg newslettera!

IZ DNEVNIKA, 25.07.2018

Ja ne proizvodim hranu, ja negujem biljke, a one daruju. Tako jedino umem. Dužina života zavisi od zbira momenata u kojima nam je duša na praiskon sopstva naišla u prizorima i trenucima. Ja to doživljavam svaki dan sa mojim biljkama. Ove sezone iscrtah jednu lepu priču, a to je priča o promeni.

Bilo bi mnogo praktičnije uzgajati redove monokultura, te silne kornišone koje bi svi da kupe, babure, jabučare... ali moja duša trazi bioraznolikost. Ja čak u toku dana ne mogu da obidem svaku svoju biljku, da sagledam svaku promenu ili samo da pronađem neke sorte jer ovo nije proizvodnja hrane, ovo je i kolekcionarska bašta koja obilno hrani jer skriveni cvećem kriju se mnogobrojni plodovi.

Sezona je rano počela i imamo dug kišni period tako da danima svedočimo tragovima jeseni na biljkama. Ovih dana se završava letnja setva krastavaca, tikvica, mrkve, cvekle, niskih mahunarki i presadnja kupusarica kao što su brokuli, prokelj, kelj i kasni kupus. Podsećam vas da je ovih dana vreme za setvu kineskog kupusa koji se presađuje u avgustu jer uopšte ne toleriše vrućine. Ja sam danas presadila i samonikli paradajz na mreže gde je bio grašak. Grašak je ostavio iza sebe dovoljno azota i to će omogućiti brže napredovanje biljaka. Mrkvu sam malo ošišala jer velika lisna masa oduzima energiju korenu, a meni je potreban za pripremu tekućeg đubriva u kombinaciji sa nevenom i kadificama. Ta gnojnica će hraniti plodonosne biljke iz letnje setve. Ukoliko niste do sada, vreme je da probate list cvekle jer je potrebno skidati ga zbog rasta ploda.

Plamenjača se nije probudila u mojoj bašti, ali jeste u mnogim. I iza sebe ostavila oštećenja. Ja ne volim linkove niti gugl iskustva. Sebi sam ja jedni relevantan link, Ja -

iskustvo. Praksa pobija mnogo "istina". Da li uzeti seme obolelih biljaka? Naravno da ćete uzeti jer pojava plamenjače apsolutno ne zavisi od semena već isključivo od meteoroloških uslova. Ukoliko bude uslova ona će se pojaviti kad - tad u toku sezone, dok u suprotnom možete da je donesete u baštu u petrijevoj posudi ona se neće razviti. Nju pokreću i zaustavljaju vremenski uslovi. Mi ne! Na nama je da odnegujemo biljke i delujemo onda kada su biljke već usled narušene ravnoteže jako ugrožene. Tada delujemo terapijski, a ne cidno/lečimo biljke, a ne ubijamo uzročnika plamenjače jer to je, odmah da vam kažem, nemoguće. Spore dolaze sa svih strana. **Ubijati iznova i iznova je loše za vas, ravnotežu u bašti i same biljke.** Biljke su emotivna bića i naše cidne namere se odražavaju na njihovu otpornost. One prestaju da nam veruju.

Iz bio uzgoja sam izbacila pojam prevencije kao delovanja kojekakvim sredstvima da bi se sprečila pojava bolesti. To su sve ostaci neorganskog uzgoja u nama. Da bi bio uzgoj bio učinkovit prevencija je jedino nega tla, a pod negom podrazumevam ishranu, malčiranje, mešovitu sadnju i kompostiranje gde se svako biće u tlu angažuje, hrani i gradi svoja naselja.

Mnogi su nakon buđenja plamenjače uspeli da sačuvaju plodove, jedan dobar deo biljaka, a čak i one jako ugrožene se oporavljaju i nastaviće sezonu. Metod, o kome pišem, je utemeljen na ljubavi. Mi smo telepatski povezani sa svojim biljkama. Ujedno možemo telepatski da se povežemo i sa istalim bićima u bašti. Zvuči čudno ali je to istina. Ja sam godinama dopuštala pegavosti i pepelnici da drže u ravnoteži plamenjaču, pokušala sam i uspela da ostvarim komunikaciju sa samom plamenjačom, svoje biljke sam bodrila ljubeći ih, plešući oko njih. Bila sam dosledna; rekla sam joj da ću delovati samo onda kada ona postane agresivna. Jedino sam tada i delovala.

Ovo nije priča o metodi, ovo je priča o promeni. Ja sam gljivice u svojoj bašti zavolela upravo zbog doslednosti. Zamolite ih da se nahrani i spavaju, da ostavi nešto i za vas i one to i urade. Zbrojite se danas i videćete da vas je puno ostalo za sezonu. Sve što naučite u susretu s njom je od izuzetnog značaja za čitav vaš rad. Mene su svi moji susreti doveli do promene: zauvek sam izmirena s njom. Verujem joj.

Bašta sama po sebi nije terapija, terapija je baštovanstvo. Čitava ta filozofija davanja. Dok mi delujemo kao terapeuti na biljke, biljke tareputski deluju na nas. Ciklus se zatvara .

HIBRID KOJI ME ODUŠEVIO

Postoje neke vrste hibrida koji ne spadaju u profesionalne hibride i njihovo seme možete reprodukovati godinama. Takav je jedan od najstarijih ukrštenih krastavaca američki salatar Marketmore. On je našao mesto u mojoj bašti jer spada u sortu potpuno prilagođenu organskom uzgoju - otporan je potpuno na plamenjaču i ostale bolesti krastavaca. Osim toga izuzetno je rodan. Odlikuje ga tanka kora i slatkast ukus. S obzirom da je u pitanju salatar ja ga kiselim izrezanog po dužini i širini uz dodatak

drugog povrća: mrkve, mahuna, paprike makcone purple i kopra. Njegovo seme se može naći u mnogim apotekama ali je uglavnom nepoznanica baštovanima.

Ja sam ga dobila pre nekoliko godina i zaista reprodukujem njegovo seme bez izmenjenih osobina. On se uzgaja u mešovitoj sadnji: moj izbor su bile paprike koje možete da kombinujete sa svim biljkama, siderati neven i kadifa, nekoliko patlidžana i batat. Ispostavilo se da se družina mnogo voli. I naravno, zahteva čvrstu mrežu jer ga odlikuje izuzetan rast i rod.

Krastavce bi trebalo nađubriti pepelom, tečnim kalijumskim đubrivom od gaveza, mrkve, plućnjaka (zavisu koju ste pripremili) i malo granuliranog organskog stajnjaka odmah čim počnu da se formiraju prvi plodovi. Tada nećete s njima imati nikakvih problema po pitanju rasta i bolesti.

KAKO DA IZDVOJIŠ SEME TIKVENJAČA

Sve počinje od ljubavi. Na dlanu nam je svaki dan. Gledamo se Ja i Ljubav. Prepoznajemo se u zenicama obostrano.

Leonardo je u svom duševnom opusu imao pristup svetu "saper vedere" (znati kako videti) koji objašnjava da samo naša čula činjenice pretvaraju u iskustva. Za njega su to bile oči. Za mene je to dodir. Biljke nas dodiruju i vide. Ja biram nežnost jer "dodir činjenice pretvara u iskustvo".

Dodirnuti seme, disati u(z) njega, poljubiti list biljke, osetiti njihov drhtaj jer pamte i dobro i loše kroz vekove, pripitomiti spremnošću da čuješ (zaista slušaš) ton u jednom muzičkom dijalogu između čoveka i biljke. Zahvalnost biljkama koje daruju plodovima, a samo srećna biljka daje lekovite plodove - to je moj odnos prema Nebu.

Ovo je najljubavnija sezona ikad! Svaka je ljubavnija od prethodne, jer svaka pravi pomak mene u sebi, promenu koja mi omogućava da vidim iznad tih suncokretovih glava koje konačno spajaju energiju sunca i tla (mene).

Bio uzgoj je lekovitost, a hrana koju uzgajate je alhemija, homeopatija i eliksir. Cilj je postati nezavistan! Cilj je pružiti otpor industriji koja nudi najgore od sebe. **Cilj je "ozdraviti" svoju porodicu.** Pružite otpor jer vi se jedino i pitate! Jedino vi jer tržište zbog vas i postoji. **Uzgajaj, uči veštine, sačuvaj resurse, pokaži da umeš da dignoš glas za svoje nasleđe. Postani bio baštovan!**

Stare sorte će spasiti planetu. Vreme je da prvo mi spasimo njih!

A sada bih konkretno o semenima tikvenjača. A još konkretnije kako odvojiti materinske biljke.

Šta sve spada u tikvenjače? Krastavci, tikve, tikvice, dinje, lubenice, lagenarije, lufa, to je ono što uzgajamo po programu. I svim ovim biljkama se materinska biljka ne izdvaja na isti način. A ni semena se ne izdvajaju na isti način pa ću da vam dam uvid u te razlike.

Tikvenjače delimo na dve grupe:

- One kojima se jedu mladi plodovi kao što su krastavac, tikvice i lufa i lagenarija za mladu berbu plodova.
- One kojima se jedu stari plodovi kao što su tikve, lubenice, dinje, lufe za sunder i lagenarija kao sudovnjača.

Materinske biljke se izdvajaju samo kod krastavaca i tikvica, a kod lufa i lagenarija samo ako ih berete za mladu berbu, dok se kod ostalih tikvenjača svakako jedu zreli plodovi koji su ujedno i meterinski.

Čudesan je taj trenutak u kome donosimo odluku da biljku usmerimo u materinskom pravcu. Majke su dominantne u bašti i zahtevne. Osim što je potrebno da na pravi način izaberemo poziciju na kojoj će živeti majka, potrebno je i dohranjivati je.

Majke ostaju dugo u bašti i njihova pozicija mora biti takva da ne smeta smeni zona. One često i susedne biljke pokrenu u materinskom pravcu pa je važno da majka bude izolovana od ostalih ukoliko je to moguće.

S obzirom da se ova grupa biljaka jako efikasno ukršta osnov za čisto seme je ručno oprašivanje biljaka. Kada biljku ručno oprašite zatvorite joj cvet jer u suprotnom može doći do novog oprašivanja od strane neke pčelice ili bumbara.

Kod mene je majka tikvica uvek u krajnjem delu PMa jer ostatak PMa mogu da iskoristim za smenu kultura s obzirom da su tikvice veliki grmovi. Uzmite u obzir da ova majka ostaje na gredici do prvog mraza. Majke tikvica su ogromne tikve, a s obzirom da je vrlo zahtevna jer taj plod je potrebmo nahraniti, dohrana je obavezna jer će u suprotnom crpiti hranu iz okruženja i izazvati zastoj kod ostalih biljaka.

Seme tikvica uzima se ispiranjem kao i seme tikava. Nije neophodna fermentacija jer je seme vrlo lako odvojiti od pulpe. Kada se ispere, osuši se i nakon što je prošlo 24 h u zamrzivaču spremno je za naknadno sušenje i pakovanje.

Zašto se semena stavljaju u zamrzivač 24 h? Zbog stratifikacije ali pre svega moljaca. Jaja koja moljac položi na semena vam promaknu pa vas u tegli u kojoj čuvate semena može iznenaditi kolonija moljaca koja se tu izlegla 30 dana nakon što ste spakovali semena.

Kada izdvojimo semensku majku tikvice ona više neće davati nove plodove. Ako i da neki novi plod to je jako mali i nije tipičan za sortu. Zato je važno da znamo kada je vreme da celi grm tikvice usmerimo u meterinskom pravcu. Ovo je ključno za male bašte na kojima stane 4 do 5 grmova tikvica - kada odradite prve berbe sa tog grma, uberete do 6 plodova onaj sedmi ostavite da bude majka. Dovoljno je da jedan grm usmerite u materinskom pravcu.

Kada su u pitanju krastavci situacija je vrlo slična. Nakon što ste sa loze ubrali do 10 plodova ostavljate ostale plodove za materinstvo. Ja uvek ostavim do 3 ploda na mreži. Vodite računa koja je loza majka jer će ostati na toj mreži do prvog mraza. Kod krastavaca ima i najviše grešaka jer baštovani misle da je dovoljno da plod požuti i udeblja se i da je to seme zrelo, ali najviše grešaka nastaje ovde. Čak i kada uberete

plod nakon mraza potrebno je da odstoji bar mesec dana pre fermentacije semena jer se krastavcu seme uzima fermentacijom.

Naučite ovo pravilo – fermentacija semena se uvek radi kod plodova oko čijih semena se nalazi jaka pulpa koju nije moguće isprati.

Majka na mreži za krastavce se odvaja usred sezone i njena pozicija je uvek negde na kraju mreže kako bi mreža mogla da se iskoristi dalje za grašak ili boraniju u jesenjoj zoni ali i da ne inhibira rast ostalih krastavaca jer će svaka majka to uraditi. Ako vam je važno i kada ćete izabrati semenski plod onda je to kraj jula i prva dekada avgusta. Nekada se desi neki zastoj na krastavcima kada nemate veliku berbu pa je važno da znate i kada ćete misliti na majke.

Kod lufe za mladu berbu je situacija slična jer je jako važno da imate berbu mladih plodova ali i da na vreme odvojite majku jer je lufama potrebno mnogo vremena da stvore onaj sunder u kome se nalazi seme. Zato je pravilo slično kao kod krastavaca. Materinski plod ostaje jako dugo na lozi, čak i nakon mraza.

Lagenarije za mladu berbu su jako ukusne ali imaju specifičan ukus i pripremaju se na malo drugačiji način. S obzirom da su deo azijske kuhinje uz njihovu pripremu se koristi i dosta začina. Kada ih pripremite na pravi način tada imate i specijalitet koji vas možda inspiriše da ih uzgajate. Materinska biljka se ostavlja nako berbi 12 plodova.

Kada su u pitanju dinjem lubenice i tikve jednostavno je – svaki zreli plod je ujedno majka.

Semena kod tikvenjača se odvajaju na dva načina:

- Fermentacijom pre svega semena krastavaca
- Ispiranjem – odnosi se na semena ostalih tikvenjača.

Ove nedelje izlazi i epizoda na ovu temu pa je pogledajte.

KAKO DA ODVOJIŠ SEME OMILJENE SORTE PARADAJZA

Neverovatna ljubav me vezuje za ova bića. Grlim ih u prolazu, stalno im nešto pričam, čujem ih kako se smeju. I biljke su srećne! Biljke osećaju, pamte i komuniciraju. Ukoliko ih tako doživite imaćete mnogo divnih prijatelja. Ja sam stalno nasmejana jer sam celim bićem srećna i voljena.

Ovo su moje biljke danas. Nije me bilo čitav dan na imanju i jako su mi se obradovale. Dočekalo me obilje plodova ali, mene je zaustavila njihova lepota.

Život smo sebi zakomplikovali uz stalnu repeticiju u vidu negacija; negiramo čak i svoje sposobnosti. Jedan od načina izlečenja stresnog života je vrtlarjenje i život u skladu s prirodom. Da bi proizvodnju hrane pretvorili u umetnost morate zavoleti mešovitu sadnju. Biljke su ovakvim uzgojem potpuno zdrave zato što su srećne.

Ja sadim puno paradajza. Uzgajam organska semena i stare sorte i u aprilu moj stan i balkon izgledaju kao velika botanička bašta i uglavnom se preskačemo.

Da bismo razumeli sadnju neke biljke moramo da tragamo za njenim izvorom. Ovo je indijanska biljka. Naziv paradajza na indijanskom znači "onaj koji uživa u sopstvenom mirisu". Masanobu Fukuoka je pisao o ovom načinu tumačenja biljaka. To bi u ovom slučaju značilo da se on sadi uvek na istom mestu. Podrazumeva se ukoliko je potpuno zdrav završio sezonu. Svake sezone naučim nešto novo o ovoj biljci. Rezime:

- ne voli vezivanje već slobodu. Mreža mu to omogućava jer se sam upliće uz minimalnu pomoć.
- ne voli obilno zalivanje jer razvija centralni koren vrlo duboko
- ne voli gužvu. Sadite ga uvek u SAMO JEDNOM REDU. Neka ih je puno ali sve strane moraju da budu osunčane.
- uvek ih sadite u paru. I kad ih pikirate moraju biti u paru. Dele jednu kućicu. On nije solitarna biljka i potrebno mu je društvo - sestrice biljke. Paradajz i paprike su biljke koje pate zbog usamljenosti.

Ukoliko želite da budete potpuno nezavisni istrajte u sakupljanju semena. Biti čuvar semena je deo revolucije planetarnih razmera.

Svi živimo u različitim klimatskim uslovima tako da je vreme kada počinjemo sa ubiranjem semena različito. Moje pravilo je da je moj Target paradajz spreman kada je 80% plodova na njegovoj etaži zrelo. Izaberite najbolji primerak te sorte sa tipičnim osobinama jer tako obezbeđujete i dobro nasleđe. To je pravilo za sve biljke! Ostavljate seme naslednih tj. starih sorti, a ne hibrida ili F1. Hibride ostavljate samo ako nisu profesionalni.

Fermentacija semena paradajza je snimljena i savetujem da pogledate, a odvija se u nekoliko koraka:

- 1) u čašu sipate izvadjeno seme sa pulpom i zalijete ga vodom 3 prsta iznad pulpe i ostavite dva dana da fermentira.
2. Plesan se sakupila na vrhu čaše i čitav sadržaj sipajte u sito i isperite seme.
- 3) U situ je isprano seme potpuno čisto i spremno za sušenje. Ja semena sušim u tim rosfrajnim sitima, a ne na papiru. Povremeno ih promešajte i za nekoliko dana stavite 24h i nakon toga ponovo sušite pa spakujte u papirne vrećice. Možete ih napraviti sami. Ne zaboravite da obeležite sortu i datum ostavljanja semena koji će vam jednog dana biti važan zbog klijavosti.

UZGOJ KUKURUZA NA TRAVNJAKU

Ja znam da su stare sorte ćudljive i da nemaju unificiran izgled klipa. Ali kome još treba unificiranost kad je u bioraznolikosti sva lepota?!

Ja znam da čak i nemaju jednake prinose kao hibridi ali da vas podsetim da su pre upotrebe hibrida ljudi hranili stoku starim sortama. Zaista hranili!

Stoka je bila autohtone pasmine, a i to su nam oduzeli. Uvalili su na hibride na sto i jedan način uzgoja.

Ja nisam imala babu, ni neko selo, ni sećanja na ukus starih sorti, ali sada ih uzgajam i plaćam puno seme "vaših baba" koje ste vi tako lako izgubili.

Jednom su vas ubedili da će vam hibridi dati veće prinose ali te iste hibride plaćate svake godine, a nasledne sorte vas čine nezavisnim. Iako su mnogi kolekcionari prikriveni lobisti pa tvrde da bez hibrida nema prehrane čovečanstva, odmah da vam kažem da je tu samo novac u igri. **Bez hibrida, nema punih džepova hemijskih industrija, a stare sorte će naposljetku jedine da prehrane čovečanstvo.**

Berba kukuruza koji zovu dvanaestak - belac. Rodio uprkos svima kao blesav.

Setva kukuruza u mojoj bašti nekoliko godina unazad se odvija na travnjaku. Pripreme setve na travnjaku snimali smo često ali ću vam sada postaviti u koracima:

- Pokosite travnjak
- Stavite sloj sena do 5 cm
- Stavite stajnjak, 3 lopate po metru dužnom
- Stavite kuhinjski otpad, kanta po metru dužnom
- Stavite sloj sena do 5 cm
- Semena ili sadnice se stavljaju u gnezda

Dva puta je bio zagrnut senom ili travom i velika je radosta berba kukuruza koji nisam okopavala kao nekad i na njega utošila, reciklirala svoje resurse.



PODSETNIK NA ROKOVE

Izašli su kalendari za avgust i konačno nam i **primorci** počinju sa setvom rasadnika. Ja sam već napisala da će jedan Nedeljnik biti posvećen samo primorcima i to na vreme kada se počinje setva i sadanja. Ovaj rasadnik je spoj majskog i julskog rasadnika tematski.

Ne zaboravite da vaša baštenska sezona počinje sada u septembru i završava se u maju.

Kontinent i planine i dalje postavljaju jesenju zonu i setva julskog rasadnika je u toku. Ja sama nisam posejala rasadnik u celosti jer ću to uraditi kada se vratim iz Praga. Kada imate rasadnike i mačke onda je važno da sve kontrolišete. Stigle su mi neke čudesne i nove sorte o kojima ćete i vi naučiti puno u ovoj sezoni.

OBAVEŠTENJE O NOVIM PONUDAMA

Ako vam je potrebna redovna podrška, pomoć i vođstvo kroz celu sezonu da biste izbegli greške i brže došli do bašte koja je puna hrane tokom le godine – na raspolaganju su vam dve opcije mentorstva kroz našu edukativnu platformu:

Kolektivno mentorstvo – Učionica

Učionica okuplja 1.000 baštovana podeljenih po **klimatskim zonama i stepenu znanja** u 6 Učionica (Početnici 1 i 2, Kontinent 1 i 2, Planine i Primorje) – na ovaj način dobijate odgovore na pitanja i podršku prilagođenu vašim potrebama.

Učionica je mesto koje vam omogućava da uštedite vreme i izbegnete greške koje bi vam usporile dolazak do berbi vaše hrane. U Učionici vam odgovaram na pitanja tokom cele godine, dobijate pristup Lekcijama iz kojih usvajate znanje - a glavno je to što dobijate podršku, zajednicu istoživiljenika.

→ Trenutno su otvorene **prijave na listu čekanja**. Lista čekanja se puni, a mi ćemo sve vas na listi čekanja obavestiti kada se oslobode mesta za septembar i koliko će ih biti.

Trenutno su sva slobodna mesta popunjena za Učionicu, a unapred je popunjena i lista čekanja za avgust.

Obavestićemo vas u narednim Nedeljnicima da li je ostalo slobodnih mesta za septembar ili su sva mesta **unapred popunjena** sa liste čekanja.

Više o Učionici pročitajte ovde:

👉 <https://tragbiljke.com/trag-biljke-ucionica>

Individualni mentorski rad – 1 na 1 podrška

Za one koji žele **personalizovani projekat Motivacione bio bašte**, izrađen po meri vašeg terena, vašim željama i životnom ritmu.

Kroz direktne konsultacije putem poziva i individualni mentorski rad, zajedno postavljamo baštu, planiramo sezonu i rešavamo izazove – bez lutanja, grešaka i nagađanja.

→ Otvorena je **lista čekanja za avgust**.

Više informacija pročitajte ovde:

👉 <https://tragbiljke.com/projekat>

Nakon prijave na jednu od opcija, kontaktiraće vas naš koordinator Goran Pivašević putem Vibera i objasniti naredne korake.

Sledeći Nedeljnik očekujte u ponedeljak u 10h.

Ako ga ne vidite u svom inboxu – proverite i Promocije ili Spam.

S ljubavlju i poštovanjem,

Trag Biljke Tim

Molimo vas da ne odgovarate na Nedeljnik jer na taj način punite inboks porukama na koje ne možemo da stignemo da odgovorimo i to nam otežava rad. U znak zahvalnosti, informacije koje dobijete iz Nedeljnika podelite sa prijateljima jer na taj način utičete da planeta bude bolje mesto!

